Quo facto oēs q̄ in inſula habebant in/
firmitates accedebant ꝛ curabāt̄. Qui
etiam multis honoribus nos honoraue
rūt: ꝛ nauigantibꝫ impoſuerūt q̄ neceſſa
ria erant. Poſt menſes autē tres naui
gauimus in naui alexandrina q̄ in inſu/
la hyemauerat: cui erat inſigne caſtroꝝ.
Et cū veniſſemus ſiracuſam manſimus
ibi triduo. Inde circūlegentes deueni/
mus regiū: ꝛ poſt vnū die flante auſtro
ſecūda die venimus putheolos vbi inuē
tis fratribꝫ rogati ſumus manere apud
eos dies ſeptē: ꝛ ſic venimus rhomā. Et
inde cū audiſſent frēs occurrerūt nobiſ
vſqꝫ in appijforꝝ ꝛ tribꝫ tabernis. Quos
cū vidiſſet paulꝰ grās agens deo accepit
fiduciā. Cū aūt veniſſemus rhomā per/
miſſum eſt paulo pmanere ſibimet: cū
cuſtodiente ſe milite. poſt terciū aūt die
C conuocauit primos iudeoꝝ. Cūqꝫ veniſſet
dicebat eiſ. Ego viri fratres nihil aduer
ſus plebē faciēs aut morē paternū: vin
ctus ab hieroſolymis traditꝰ ſum in ma
nus rhomanoꝝ: q̄ cū interrogationē de
me habuiſſent voluerūt me dimittere:
eo ꝙ nulla eēt cauſa mortis in me. Con
tradicentibꝫ aūt iudeis coactus ſum ap
pellare ceſarē: nō q̄ſi gentē meā hn̄s ali
quid accuſare. Propter hanc igit̄ cauſā
rogaui vos videre ꝛ alloqui. Propt̄ ſpē
eīm iſrl̄ catena hac circūdatus ſum. At il
li dixerūt ad eū: Nos neqꝫ lr̄as accepimꝰ
de te a iudea: neqꝫ aduenīēs aliq̄s fratrū
D nūciauit aut locutus eſt q̄d de te malū.
Rogamus aūt a te audire q̄ ſentis. Nā
de ſecta hac notum eſt nobis: q̄ꝛ vbiqꝫ ei
contradicit̄. Cū conſtituiſſent aūt illi diē ve/
nerūt ad eū in hoſpiciū plurimi. qbꝫ ex/
ponebat teſtificans regnū dei ſuadenſqꝫ
eis de ieſu ex lege moyſi ꝛ pphetis a ma/
ne vſqꝫ ad veſpam. Et q̄dā credebāt his
q̄ dicebant̄: q̄dam vero nō credebant. Cū
qꝫ inuicē nō eſſent conſentientes. diſcede/
bant dicente paulo vnū verbū. Quia be
ne ſpūſſanctus locutus eſt p eſayam p/
Eſa.6. Mat.13. phetā ad prēs vr̄os dicens/ Uade ad po
b. Mar.4.b. pulū iſtū ꝛ dic. Aure audietis ꝛ nō intel
Lu.8.b. Jo.2.f. ligetis: ꝛ videntes videbitis ꝛ nō pſicie/
tis. Incraſſatū eſt eīm cor ppl̄i huiꝰ ꝛ au
ribꝫ grauiter audierūt ꝛ oculos ſuos compſſe
rūt ne forte videāt oculis ꝛ auribꝫ audi/
ant: ꝛ corde intelligant: ꝛ conuertant̄ ꝛ ſa/
nē eos. Notū ḡ ſit vobis: qm̄ gētibꝫ miſ
ſum eſt hoc ſalutare dei: ꝛ ipſi audiēt. Et
cū hec dixiſſet: exierūt ab eo iudei multā
hn̄tes inter ſe q̄ſtionē. Manſit aūt bien
nio toto in ſuo conducto: ꝛ ſuſcipiebat
oēs q̄ ingrediebant̄ ad eū: pdicās regnū
dei ꝛ docens q̄ ſunt de dn̄o ieſu xp̄o cum
oīm fiducia ſine phibitione.

Explicit liber actuū apl̄oꝝ. Incipit plo
gus in ſeptē epl̄as canonicas.

Non ita eſt ordo apud gre/
cos q̄ integre ſapiūt fideqꝫ
rectā ſectant̄ epl̄aꝝ ſeptē.
q̄ canonice nuncupant̄ ſic
in latinis codicibꝫ inuenit̄
vt quia petrus eſt primus in ordīe apl̄oꝝ:
prime ſint etiam eius epl̄e in ordine ce/
teraꝝ. Sed ſicut euangeliſtas dudū ad
veritatis lineā correximus: ita has pprio
ordini deo iuuante reddidimus. Eſt eīm
prima eaꝝ vna iacobi. due petri. tres io/
hannis. ꝛ iude vna. Que ſi ſicut ab eis
digeſte ſunt ita q̄ꝫ ab interptibꝫ fideliter
in latinū verterentur eloquiū. nec am/
biguitatem legentibus facerent. nec ſer
monū ſeſe varietas impugnaret: illo p̄ci
pue loco vbi de vnitate trinitatis in pri
ma iohīs epl̄a poſitū legimus: in q̄ etiā
ab infidelibꝫ trāſlatoribꝫ multū erratū
eſſe fidei veritate cōperimus. triū tm̄ mō
vocabula. hoc eſt aque ſanguinis ꝛ ſpūs
in ipſa ſua editione ponētibꝫ: ꝛ prīs ver/
biqꝫ ac ſpūs teſtimoniū omittentibꝫ in
quo maxime ꝛ fides catholica roborat̄ur
ꝛ patris ꝛ filij ꝛ ſpūſſancti vna diuinita/
tis ſubſtantia cōprobat̄. In ceteris vero
epl̄is quantū a noſtra alioꝝ diſtet editio
lectoris prudentie derelinquo. Sed tu
virgo chriſti euſtochiū dū a me impenſi
us ſcripture veritatem inquiris: meam
quodāmodo ſenectutem inuidoꝝ denti
bus corrodendam exponis: qui me fal/
ſarium corruptorēqꝫ ſanctarum pnun

ciant ſcripturaꝝ. Sꝫ ego in tali oꝑe nec
emulorꝫ meoꝝ inuidentiã ꝑtimeſco. nec
ſctẽ ſcripture ꝟitatẽ poſcẽtibꝫ denegabo.

Explicit ꝓlogus in ſeptẽ ep̃las canoni
cas. Incipit argumentũ in eaſdẽ.

i Acobus. petrus. ioh̃es. ⁊ iudas
ſeptẽ ep̃las ediderũt tã myſticaſ
q̃ȝ ſuccinctas. et breues pariter ac
lõgas: breues in ꝟbis: lõgas in ſentẽtijs
vt rarus ſit q̃ nõ in eaꝝ cecutiat lectiõe.

Explicit argumentũ in ſeptẽ ep̃las ca-
nonicas. Incipit argumentũ in ep̃lam
canonicã beati iacobi ap̃li.

i Acobꝫ ap̃lus ſctm̃ inſtruit clerũ
de cultura celeſtiũ p̃ceptoꝝ ⁊ re-
gula catholice obſeruãtie ⁊ de in
uicte patientie maieſtate ⁊ de reuelatio
ne plurimoꝝ: ⁊ de mendacio magiſtroꝝ

Explicit argumentũ. Incipit ep̃la ca-
nonica beati Jacobi ap̃li. Cap̃m. I

B Acobus dei et
dñi noſtri ieſu chriſti ſeruus
duodecim tribubus que ſũt
in diſperſione. ſalutem. Omne gaudiũ
exiſtimate fratres mei cũ in tentationeſ
varias incideritis. ſcientes q̃ ꝓbatio fi-
Ro.5.a. dei veſtre patientia oꝑatur. Patientia
aũt opus perfectũ habeat: vt ſitis ꝑfecti
Ro.10.c. ⁊ integri in nullo deficientes. Si q̃s au
2.Coꝝ.8.b tẽ veſtꝝ indiget ſap̃ia: poſtulet a deo qui
dat om̃ibꝫ affluenter. ⁊ nõ improperat.
⁊ dabit̃ ei. Poſtulet aũt in fide nihil he-
ſitans. Qui em̃ heſitat ſimilis ẽ fluctui
maris q̃ a vento moueť ⁊ circũferť. Non
ergo eſtimet homo ille q̃ accipiat aliq̃d a
dño. Uir duplex aĩo incõſtans eſt in oĩ
B bus vijs ſuis. Glorieť aũt frater hũilis
in exaltatione ſua. diues aũt in hũilita-
Eccl.14.Eſa. te ſua: qm̃ ſicut flos feni tranſibit. Exor
40.1.Pe.1.d tus em̃ eſt ſol cũ ardore. ⁊ areſcit fenum
⁊ flos eius decidit ⁊ decor vultus eiꝰ de-
perijt. Ita vt diues ĩ itineribꝫ ſuis mar
ceſcet. Btũs vir q̃ ſuffert tentationẽ qm̃ Job.5.
cũ ꝓbatus fuerit accipiet coronam vite
quã repromiſit deus diligentibꝫ ſe. Ne-
mo cũ tentať dicat: qm̃ a deo tentať. De
us em̃ interp̃tator maloꝝ eſt. Ipſe autẽ
neminẽ tentat. Unuſquiſq̃ȝ vero tentať
a ꝯcupiſcentia ſua. abſtractus ⁊ illectus.
Deinde ꝯcupiſcentia cũ cõceperit parit
pctm̃: pctm̃ ꝟo cũ ꝯſũmatũ fuerit gene-
rat mortẽ. Nolite itaq̃ȝ errare frẽs mei C
dilectiſſimi. Om̃e datũ optimũ ⁊ omne
donũ ꝑfectũ deſurſum eſt deſcendens a
p̃re luminũ apud quẽ nõ eſt tranſmuta-
tio nec viciſſitudinis obũbratio. Volun
tarie em̃ genuit nos verbo veritatis. vt ſi
mus initiũ aliq̃d creature eius. Scitis
frẽs mei dilectiſſimi. Sit aũt oĩs hõ ve Prouer.17.
lox ad audiendũ. tardus aũt ad loquen- Eccl.7.⁊.22.
dũ. ⁊ tardus ad irã. Ira em̃ viri iuſticiã Ephe.5.a.
dei nõ oꝑatur. Propter q̃d abijcientes Eccl.5.
oẽm ĩmundiciã et abũdantiã malicie. in
mãſuetudine ſuſcipite inſitũ ꝟbũ quod D
põt ſaluare aĩas ṽras. Eſtote aũt facto- Ro.2.c.
res verbi ⁊ non auditores tm̃ fallentes Mat.7.g.
voſmetipſos. qꝛ ſi q̃s auditor eſt verbi et 1.Eſdre.7.
nõ factor hic cõpabiť viro ꝯſiderãti vul- Act.1.a.
tũ natiuitatis ſue in ſpeculo. Conſidera
uit em̃ ſe ⁊ abijt: ⁊ ſtatim oblitus eſt q̃liſ
fuerit. qui aũt ꝑſpexerit in lege ꝑfecte li- Mat.5.c.
bertatis ⁊ ꝑmãſerit in ea nõ auditor ob-
liuioſus factus: ſed factor operis: hic bea
tus in facto ſuo erit. Si quis aũt putat 1.Pe.3.c
ſe religioſum eſſe nõ refrenans linguã
ſuã ſed ſeducens cor ſuũ huius vana eſt
religio. Religio mũda ⁊ ĩmaculata apud
deum ⁊ p̃rem. hec eſt: viſitare pupillos ⁊
viduas in tribulatione eoꝝ: et ĩmacula-
tũ ſe cuſtodire ab hoc ſeculo. II
f Ratres mei: nolite in perſonaꝝ A
acceptione habere fideȝ dñi no-
ſtri ieſu chriſti glorie. Etenim ſi
introierit in ꝯuentũ veſtrum vir aureũ
anulũ hñs in veſte candida introierit au
tem ⁊ pauꝑ in ſordido habitu: ⁊ intenda
tis in eũ qui indutus eſt veſte p̃clara et
dixeritis ei: tu ſede hic bene: pauperi au-
tẽ dicatis. tu ſta illic aut ſede ſub ſcabel-

lo pedū meoꝝ: nōne iudicatis apud voſ-
metipſos. ⁊ facti eſtis iudices cogitatio-
nū iniquarū? Audite fratres dilectiſſimi
B Nonne deus elegit pauperes in hoc mū
do. diuites in fide ⁊ heredes regni quod
repromiſit deus diligentib' ſe? Uos au
tē exhonoraſtis pauperē: Nonne diuites
ꝑ potentiā opprimūt vos ⁊ ipſi trahunt
vos ad iudicia? Nōne ipi blaſphemāt bo
nū nomen qđ inuocatū eſt ſuꝑ vos? Si
tū ꝑ legē ꝑficitis regalē ſm ſcripturas.
Leuit.19. Diliges ꝓximū tuū ſicut teipm. bñ facitꝫ
Leui.19.Ro.2.b Si autē ꝑſonā accipitis. pctm̄ opamini:
Ephe.6.b.Col. redarguti a lege q̄ſi tranſgreſſores. Qui
3.d. Actuū.10.c. cūqꝫ aūt totā legem ſeruauerit offendat
1.Pe.1.c. aūt in vno. factus eſt oīm reus. Qui eī
dixit: nō mechaberis dixit ⁊ nō occides.
C Q: ſi nō mechaberis occides aūt: factus
8.i.d. es tranſgreſſor legis. Sic loquimini ⁊
ſic facite: ſicut ꝑ legē libertatis incipien-
tes iudicari. Judiciū eñi ſine miſericor
dia illi: q̄ nō facit mīam. Superexaltet au
tē mīa iudicio. Quid ꝓderit frēs mei ſi
fidē quis dicat ſe hr̄e: opa aūt non hēat.
Nunq̄d poterit fides ſaluare eū. Si au
tē frater ⁊ ſoror nudi ſint ⁊ indigeant vi
ctu quotidiano: dicat aūt aliq̄s ex vobis
illis. ite in pace calefacimini et ſaturami
ni. nō dederitis aūt eis q̄ neceſſaria ſunt
corpi. quid ꝓderit? Sic ⁊ fides ſi nō ha-
beat opa: mortua eſt in ſemetipſa. Sed
dicet q̄s. Tu fidem habes ⁊ ego opa ha-
beo. Oſtende mihi fidem tuā ſine opib'
⁊ ego oſtendā tibi ex opib' fidem meam
D Tu credis qm̄ vnus eſt deus benefacis.
Et demones credūt ⁊ cōtremiſcūt. Uis
autē ſcire o homo inanis: qm̄ fides ſine
opibus ocioſa eſt? Abraā pr̄ noſter nōne
ex opibus iuſtificatus eſt: offerens yſaac
filiū ſuum ſuꝑ altare? Uides qm̄ fides
cooꝑabaṫ opibus illius. ⁊ ex opib' fides
ꝯſūmata eſt? Et ſuppleta ē ſcriptura di-
Geñ.15. cens: Credidit abraā deo ⁊ reputatū eſt
Gal.3.a. illi ad iuſticiā ⁊ amic' dei appellatus eſt
Ro.4.a. Uidetis qm̄ ex opib' iuſtificaṫ homo. et
non ex fide tm̄. Similiter ⁊ raab mere-
Joſue.2. trix: nōne ex operib' iuſtificata eſt ſuſci-
piens nuncios et alia via eijciens. Si-
cut eñi corpus ſine ſpiritu mortuum eſt
ita fides ſine opbus mortua eſt. III
Olite plures magiſtri fieri fra- A
n tres mei ſcientes qm̄ maius iu
dicium ſumitis In multis eñi
offendimus oēs. Si quis in verbo non Eccl.19.c.25
offendit. hic ꝑfectus eſt vir. Poteſt etiā
freno circūducere totū corpus. Si aūt
equis frena in ora mittimus ad conſen-
tiendum nobis oē corpus illoꝝ circū-
ferimus. Et ecce naues cū magne ſint ⁊
a ventis validis mineṫ: circūferuntur
aūt a modico gubernaculo vbi impetus
dirigentis voluerit. Ita ⁊ lingua modi- B
cū quidem membꝝ eſt ⁊ magna exaltat
Ecce quātus ignis q̄ꝫ magnā ſiluā incē
dit. Et lingua ignis eſt vniuerſitas iniq̄
tatis. Lingua cōſtituiṫ in mēbris nr̄is q̄
maculat totū corpus. ⁊ inflāmat rotam
natiuitatis noſtre inflāmata a gehenna
Omēs eñi natura beſtiaꝝ ⁊ volucrum ⁊
ſerpentum ⁊ ceteroꝝ domanṫ et domita
ſunt a natura humana: linguā autē nul
lus hoīm domare poteſt. Inquietū ma-
lū plena veneno mortifero. In ipſa bñ- C
dicimus deū ⁊ patrem. ⁊ in ipſa maledi-
cimus hoīes qui ad imaginē ⁊ ſimilitu-
dinē dei facti ſunt. Ex ipſo ore ꝓcedit be-
nedictio ⁊ maledictio. Non oportet fra-
tres mei hec ita fieri. Nunq̄d fons de eo
dem foramine emanat dulcē ⁊ amaram
aquam. Nunq̄d poteſt fratres mei ficus
vuas facere: aut vitis ficus? Sic neqꝫ
ſalſa dulcem poteſt facere aquam. Quis
ſapiens ⁊ diſciplinatus inter vos. Oſtē
dat ex bona ꝯuerſatione opationem ſuaꝫ
in manſuetudine ſapientie. Q: ſi celum
amarum habetis. ⁊ cōtentiones ſint in D
in cordib' veſtris nolite gloriari ⁊ mēda-
ces eſſe aduerſus veritateꝫ. Non eſt eñi
iſta ſapia deſurſum deſcendens a patre
luminū. ſꝫ terrena aīalis dyabolica. Ubi
eñi zelus ⁊ ꝯtentio. ibi incōſtantia ⁊ oē
opus prauū. Que autem deſurſum eſt
ſapientia primum quidem pudica eſt de
inde pacifica modeſta: ſuadibilis. bonis
conſentiens. plena miſericordia et fru-
ctibus bonis iudicans ſine ſimulatione

Fructus aũt iuſticie in pace ſeminatᷣ fa/
cientibꝫ pacem. IIII
A Unde bella ⁊ lites in vobis. Non
v ne ex ↄcupiſcentijs vr̃is q̃ mili/
tant in mẽbꝛis vr̃is. Cõcupiſci/
tis ⁊ nõ habetis: occiditis ⁊ zelatis. ⁊ nõ
poteſtis adipiſci. Litigatis ⁊ belligeratis
⁊ nõ habetis ꝓpter quod non poſtulatis.
Petitis ⁊ nõ accipitis: eo q̄ male peta/
B tis: vt in cõcupiſcentijs veſtris inſuma/
tis. Adulteri: neſcitis q2 amicitia huius
mũdi inimica eſt dei? Quicũqꝫ ergo vo/
luerit amicus eſſe ſecl'i huius inimicus
dei ↄſtituiᷣ. An putatis q2 inaniter ſcri/
ptura dicat: ad inuidiã ↄcupiſcit ſpũs q̃
habitat in vobis. Maiorẽ aũt dat grãm
Propter quod dicit. Deus ſupbis reſi/
Eplx.4.D ſtit: hũilibꝫ autẽ dat gratiã/ Subditi er
i.Pe.5.c. go eſtote deo: reſiſtite aũt dyabolo: ⁊ fu/
giet a vobis. Appropiate deo ⁊ appropin
C quabit vob. Emũdate manus pctõres
Hiere.31. ⁊ purificate corda duplices aĩo/ Miſeri
Joh.16.e eſtote ⁊ lugete ⁊ plorate: riſus vr̃ in lu/
i.Pe.5.c. ctũ ↄuertatᷣ ⁊ gaudiũ in merorẽ/ Hũilia
Hiere.13. mini in cõſpectu dñi ⁊ exaltabit vos. No
lite detrahere alterutrũ frẽs mei. Qui
detrahit fratri aut qui iudicat fratrẽ ſuũ
detrahit legi ⁊ iudicat legem. Si autẽ
iudicas legem: non es factor legis ſed
iudex. Unus eſt enĩ legiſlator ⁊ iudex q̃
Ro.14.a.7.b poteſt perdere ⁊ liberare/ Tu autẽ q̃ es q̃
D iudicas ꝓximũ tuũ. Ecce nunc q̃ dicitis
hodie aut craſtino ibimus in illã ciuita/
tẽ ⁊ faciemus ibi q̃dem annũ ⁊ mercabi
mur ⁊ lucrũ faciemus q̃ ignoratis q̃d erit
in craſtinum. Que eſt enĩ vita vr̃a. Ua
por eſt ad modicũ parens. ⁊ deinceps ex/
terminabitᷣ ꝓ eo vt dicatis ſi dñs volue/
rit ⁊ ſi vixerimus faciemus hꝰ aut illud.
Nũc aũt exultatis in ſupbijs vr̃is. Omis
Luc.i.f. exultatio talis maligna ẽ/ Scienti igiᷣ
bonũ facere ⁊ nõ facienti peccatũ eſt illi.
A Agite nũc diuites: plorate V
a vlulantes in miſerijs vr̃is q̃ ad
ueniẽt vobis: Diuitie veſtre pu
trefacte ſunt ⁊ veſtimẽta vr̃a a tineis co/
meſta ſunt. Aurũ ⁊ argentũ veſtrũ eru/
ginauit ⁊ erugo eoꝝ in teſtimoniũ vobis
erit et manducabit carnes veſtras ſicut
ignis. Theſaurizaſtis vobis iram in no/
uiſſimis diebus. Ecce merces operarioꝝ
q̃ meſſuerũt regiones vr̃as q̃ fraudata ẽ
a vob clamat: ⁊ clamor eoꝝ in aures dñi
B ſabaoth introiuit. Epulati eſtis ſup ter
ram. ⁊ in luxurijs enutriſtis corda veſtra.
In die occiſionis adduxiſtis ⁊ occidiſtis
iuſtum ⁊ nõ reſtitit vob. Patientes igiᷣ
eſtote fratres vſqꝫ ad aduentũ dñi. Ecce
agricola expectat p̃cioſum fructum terre
patienter ferens donec accipiat tempora
neũ ⁊ ſerotinum. Patientes igitur eſto
te ⁊ vos ⁊ cõfirmate corda veſtra: qm̃ ad
uentus dñi appropinquabit. Nolite in/
gemiſcere fratres in alterutrũ vt nõ iu/
dicemini. Ecce iudex ante ianuam aſſi/
ſtit/ Exemplũ accipite fratres exitus ma Prouer.24.Jo
li ⁊ longanimitatis ⁊ laboris ⁊ patientie 13.c.i.Timo.4.c
⁊ ꝓphetas qui locuti ſunt in noĩe dñi. Ec
ce beatificamus eos qui ſuſtinuerunt. C
Sufferentiam iob audiſtis ⁊ finem dñi
vidiſtis: qm̃ miſericors eſt dñs ⁊ miſera
tor. Ante om̄ia aũt fratres mei nolite iu
rare. neqꝫ ꝑ celum neqꝫ ꝑ terram neqꝫ a
liud quodcũqꝫ iuramentũ/ Sit aũt ſer/ Mat.5.f
mo veſter. eſt eſt. nõ nõ. vt nõ ſub iudi/
cio decidatis/ Triſtatᷣ aũt aliquis veſtrũ: 2.Cor.7.c.
oret equo aĩo ⁊ pſallat/ Infirmatᷣ quis ĩ i.Pe.2.c.
vobis inducat p̄sbyteros eccleſie ⁊ orent
ſup eum vnguentes eũ oleo in noĩe dñi
Et oratio fidei ſaluabit infirmũ ⁊ alleui D
abit eum dñs ⁊ ſi in peccatis ſit remittẽ
tur ei. Confitemini ergo alterutrũ pecca
ta veſtra et orate ꝓ inuicẽ vt ſaluemini.
Multũ enĩ valet depcatio iuſti aſſidua.
Helyas homo erat ſimilis nobis paſſi/ 3.Regũ.17.⁊.18
bilis. ⁊ oratione orauit vt nõ plueret ſu Luce.4.D.
per terrã ⁊ nõ pluit annos tres ⁊ mẽſes
ſex. Et rurſum orauit ⁊ celum dedit plu
uiã ⁊ terra dedit fructũ ſuum. Fratres
mei: ſi quis ex vobis errauerit a veritate
⁊ ↄuerterit q̃s eũ. ſcire debet qm̃ qui con
uerti fecerit peccatorẽ ab errore vie ſue:
ſaluabit aĩam eius a morte ⁊ operit mul
titudinem peccatoꝝ.

Explicit ep'la beati Jacobi apl'i.